

Principer för urval av gårdar till kontroll

Av gårdarna som har ansökt om EU:s arealbaserade jordbruksstöd måste varje år minst fem procent kontrolleras på plats i enlighet med EU-kommissionens regler. Därutöver kontrolleras tvärvillkoren på minst 1 procent av gårdarna som ansökt om stöd. I år utförs ett kontrollbesök dock endast på tre procent av gårdarna på grund av coronapandemin.

Kontrollerna påbörjas i mitten av juni när huvudstödansökan är avslutad och pågår fram till mitten av november.

På Åland utförs kontrollen av Ålands landskapsregering och Statens ämbetsverk i samarbete så att en kontrollant från ämbetsverket och en från landskapsregeringen deltar i gårdsbesöket om gården har ansökt om stöd både från staten och landskapet. Vid kontrollbesöket kontrolleras arealerna gemensamt av båda kontrollanterna och därutöver kontrollerar landskapsregeringens kontrollant de stöd villkor som är en förutsättning för erhållande av de stöd som beviljas av landskapsregeringen.

Myndigheterna måste kontrollera samtliga gårdar som är uttagna till kontroll och på dessa gårdar måste samtliga arealbaserade stöd som gården har ansökt om kontrolleras.

Hur väljs gårdarna ut till kontroll

I Finland är det Livsmedelsverket som ansvarar för att de gårdar som ska övervakas väljs ut enligt författningarna. Livsmedelsverket ansvarar också för urvalet av gårdar på Åland.

Av gårdarna som ska kontrolleras väljs 20–25 % ut slumpmässigt. Resten av gårdarna väljs ut genom viktat urval.

Vid det slumpmässiga urvalet har var och en stödtagare samma sannolikhet att komma med i urvalet.

Vid viktat urval betonas vissa egenskaper och kännetecken som har varit typiska på gårdar som tidigare har fått påföljder. Sådana gårdar har större sannolikhet att bli utvalda till övervakning. Det viktade urvalet görs på basen av en riskmodell som innebär att de gårdar som ska övervakas väljs ut med hjälp av en statistisk analys av tidigare års övervakningsresultat som grund. För detta används riskklasser på basen av vilka man räknar ut riskpoäng för gårdarna. De gårdar som fått flest poäng kommer med i övervakningen.

I den riskmodell som används i urvalen för de arealbaserade stöden ingår bland annat följande faktorer:

- 1) Gården har inga eller bara ett fåtal miljöersättningsåtgärder
- 2) Gården har miljöersättningsåtgärden 'balanserad användning av näringsämnen'
- 3) Gården har inte miljöersättningsåtgärden 'saneringsgrödor'
- 4) Gården har fått stora stöd villkorspåföljder för miljöersättningen vid en tidigare övervakning
- 5) Andelen vallareal på gården är liten
- 6) Andelen spannmålsareal på gården är liten
- 7) Basskiftenas sammanlagda omkrets i förhållande till arealen på gården är stor
- 8) Gården är ingen djurgård

- 9) Areal som tillfälligt inte odlas har konstaterats på gården vid tidigare övervakningar

Separata urval görs för tvärvillkoren gällande de krav som hänför sig till villkorsområdet "miljö, klimatförändring och krav för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden" samt tvärvillkorskraven för växtskyddsmedel och/eller krav på foder- och livsmedelshygien på växtproduktionsgårdar.

I den riskmodell som används vid tvärvillkorsurvalen ingår bland annat följande faktorer:

- 1) Gården har inte ansökt om flera olika stöd
- 2) Basskiftenas sammanlagda omkrets i förhållande till arealen på gården är stor
- 3) Andelen spannmålsareal på gården är liten
- 4) Andelen vallareal på gården är liten
- 5) Andelen svartträda på gården är stor
- 6) Gården har avtal om lantraser
- 7) Gården har inget åtagande om ekologisk produktion
- 8) Gården har en plan för bekämpning av flyghavre som är högst 5 år gammal
- 9) Gården har skiften på långt avstånd från gårdscentrum

Vid tvärvillkorsurvalet viktas något fler djurgårdar än växtodlingsgårdar.

Information om urvalsgrunden för din gård (slumpmässigt eller viktat urval) och de faktorer som kan ha inverkat på att din gård kom med i kontrollurvalet på basen av viktat urval får du av kontrollanten i samband med kontrollbesöket eller i samband med att du blir informerad om en kontroll på din gård.